

Salmo 130 (131)

Salmu 130 halo parte grupu salmu sira nian ne'ebé Hebreu sira hananu bainhira sa'e ba Jerusalem. Salmu sira ne'e espresa ema nia hakaran atu bele to'o Maromak nia sidade (Jerusalem) no tuir dalan, liu tiha susar no difikuldade sira, ema haboot ninia konfiansa iha Maromak. Tan ne'e, salmu ida ne'e tuir salmu 11 no hatudu katak salmista halo ona dalan interiór atu nia fiar sai metin liu.

Salmu ida ne'e hahú ho forma individuál, maibé nakloke ba comunidade Israel tomak.

Molok hahú ita-nia Lectio, ita sei husu Espíritu Santu nia tulun atu ita bele loke ita-nia neon no fuan no komprende Maromak nia mensajen (bele hili knananuk ida ka orasaun espontanea ba Espiritu)



Na'i, ha'u fuan la foti an,
ha'u matan mós la matan aas.
ha'u la buka foti an atu sai boot,
maibé, ha'u sei haraik an hodi moris kiak.
Ha'u klamar hetan damen no hakmatek,
hanesan kosok oan ida iha inan nia liman.
Israel, tau ó-nia laran metin iha Na'i,
oras ne'e no ba nafatin!



ATU KOMPRENDE DI'AK LIUTÁN

Salmu ida ne'e hatudu ema ida ne'ebé hatene kontrola nia an no ninia kapasidade, nia moris ona iha ekilibriu no damen interiór, maski nia hatene ninia limitasaun no babeur ne'ebé nia bele hetan iha moris loron-loron nian.

Salmu hahú hodi temi atitude sira ne'ebé ba hasoru temperánsia: foti an, matan aas, buka atu sai boot: lian orijinál uza liafuan sira ne'ebé marka hahalok sira ne'ebé halo ema sente boot liu, di'ak liu ema hotu-hotu. Ema ne'ebé foti an iha beibeik tentasaun atu sente no sai hanesan Maromak hodi konfia de'it iha ninia an rasik. Salmista hakribit atitude sira ne'e, nia hakarak konfia iha Maromak de'it.

Tradusaun tetun hili liafuan “kosok oan” atu traduz hebreu sira nia liafuan ida ne'ebé loloos temi labarik sira ne'ebé la susu ona (haketak ona husi nia inan), maibé se iha Timor bele hetan inan ruma ne'ebé fó ona sasoro been ba labarik ho fulan 3, iha tempu ne'ebé hakerek salmu ida ne'e, inan sira fó susu ba labarik to'o tinan 3. Ne'e katak labarik ida ne'e bele halai no hadook an husi inan, tanba nia hatene ona la'o, maibé nia iha relasaun intimu ho ninia inan no nia iha konxiénsia kona-ba relasaun ida ne'e.

Ilas inan nian, halo ita hanoin ba buat ne'ebé profeta Oseias hakerek iha kap. 11,1-4 kona-ba domin no laran di'ak ne'ebé Maromak hatudu ba ninia povu.





HAMUTUK HO JEZÚS

Dala barak Jezús konvida ninia eskolante sira atu sai simples, hanesan labarik; Nia hateten: “Se imi la forma imi-nia an hanesan labarik sira, imi sei la tama iha reinu lalehan”. Bele dehan katak “infánsia espirituál” mak dalan ida ne’ebé Jezús hatudu atu bele to’o Maromak nia Reinu.

- ♦ ²Nia bolu labarik oan ida, tau nia iha sira klaran ³hodi dehan ba sira: “Ha’u dehan lialoos ba imi: imi la sai karik hanesan labarik oan sira, imi sei la tama iha reinu lalehan. *Mt 18,3-5*
- ♦ Jezús dehan: “Husik labarik oan sira hakbesik Ha’u, keta bandu sira, basa reinu lalehan nian sei fó ba ema hotu ne’ebé hanesan sira.” *Mt 19,14*
- ♦ Jezús bolu sira, dehan: “Husik labarik sira hakbesik Ha’u; keta duni sira, basa Maromak nia reinu sira nian. *Lk 18,16-17*

Jezús la koho dehan katak labarik sira iha karakteristikidade pozitiva de’it, maibé Nia hatene katak labarik nia karakteristikidade ruma tulun sarani sira atu konfia ba Maromak. Bainbain labarik sira ladún fó atensaun ba ninia an rasik, nia dehan buat ne’ebé nia hanoin no mós labarik iha konfiansa no depende ba aman no inan tanba nia hatene katak nia simu buat hotu husi sira. Tuir Jezús nia hanoin no ninia hahalok, sai ema simples no haraik an, sai hanesan labarik signifika sai ema sarani tasak: “Imi simu ha’u nia ukun ba hodi banati tuir Ha’u, tan Ha’u laran kmaus no haraik an; no imi sei hetan kmaan ba imi nia klamar.” *Mt 11,29*

Tan ne’e, simplisidade tenke sai atitude ida ba Kristu nia eskolante ida-idak, hodi hela hakmatek: “Ha’u haruka imi ba hanesan bibi sira iha asu fuik sira leet. Ne’e duni, imi neon na’in no matan moris ba hanesan samea sira, no mós simples hanesan manu falur sira” *Mt 10,16*.

Iha simplisidade no kontemplasaun, hodi rona ba Jezús nia Futar Lia, hodi se tilun ba Jezús, nu’udar labarik ne’ebé sadere hela ba nia inan ninia kabás, nu’udar Maromak nia presenza. Hodi halo nune’e, Maromak sei hatudu ninia mistériu sira: “Aman, lalehan no rai nia Na’i, Ha’u hahi Ita tan Ita subar tiha buat hirak ne’e ba matenek no neon na’in sira hodi hatudu ba ki’ik oan sira” *Mt 11,25*.



ITA-NIA MORIS

Moris hodi haraik an no sai ema simples ladún fasil: dala barak ita hanoin katak ita tenke hatudu ita-nia kapasidade, lori ba oin ita-nia ideia nafatin, se lae, ema seluk bele hanoin katak ita mak beikteen! Iha ita-nia mundu no ema loos. Moris ho atitude sira ne’ebé salmu ida ne’e hatudu bele halo ema seluk hasara ita, maibé Jezús, ita-nia modelu, hasoru dezafiu ida ne’e no ba oin nafatin tuir Maromak nia dalan.

Presiza Maromak nia sabedoria atu ema ida bele dixerne ninia kapasidade to’o iha ne’ebé, ninia talentu sira tulun nia atu halo saida hodi la buka buat ne’ebé nia sei la biban atu halo. Maski ita hotu animadór, ida-idak iha kapasidade no limitasaun la hanesan, ita ida-idak la bele halo buat hotu, maibé ida-idak tenke komprende saida mak nia bele halo hodi la kompara an ho animadór seluk. Bainhira ita to’o ekilibriu ida ne’e, nia sei haksolok ho buat ne’ebé ita iha no ita halo, *hanesan kosok oan ida iha inan nia liman*.



HA’U HAKEREK FALI SALMU

Iha ita-nia moris loron-loron, dala barak ita presiza hili se konfia iha Maromak ka iha ita-nia an rasik. Koko atu hakerek fali salmu ida ne’e ho babeur ne’ebé bele hasoru atu foti an no husu ba Na’i atu haraik ninia Espiritu atu ita bele moris tuir ninia hakaran.

